

Hogeschool NCOI

HBO-Bachelor Communicatie

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande bacheloropleiding Communicatie van Hogeschool NCOI. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Hogeschool NCOI is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2012 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 17 en 18 juni 2013.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. R.J. Schoen (voorzitter, domeindeskundige)

De heer drs. F.W. Dillingh (domeindeskundige)

De heer drs. W.J. Michels (domeindeskundige)

De heer R. Florentinus (studentlid)

Mevrouw dr. M.J.H. van der Weiden, freelance auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

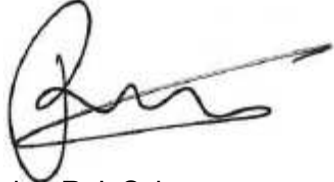
Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2012*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. Tijdens het bezoek heeft het panel met vijf studenten kunnen spreken. Een grotere delegatie was niet mogelijk doordat zij zich vanwege hun werk vaak moeilijk vrij konden maken. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

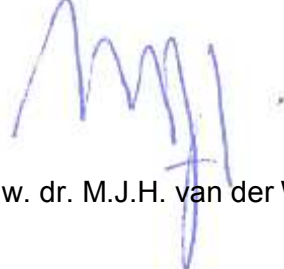
Utrecht, 10 juli 2013

Panelvoorzitter:

drs. R.J. Schoen

Panelsecretaris:

Mw. dr. M.J.H. van der Weiden

Samenvatting

De hbo-bachelor Communicatie van Hogeschool NCOI wordt op negen locaties aangeboden, zowel duaal als in deeltijd. De opleiding richt zich op mensen ouder dan 21 jaar die al werkzaam zijn in het communicatievak en die zich willen ontwikkelen tot het niveau van een hbo-bachelor.

Het panel beoordeelt beide varianten voor alle locaties van de opleiding als **voldoende**.

Beoogde eindkwalificaties

Het doel van de opleiding is communicatieprofessionals op te leiden die weten in te spelen op nieuwe ontwikkelingen zoals de noodzaak tot grotere transparantie en het gebruik van social media, en die kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van de organisatie waar ze werkzaam zijn. Op basis van het beroepsprofiel dat is geformuleerd door de beroepsorganisatie Logeion, heeft de opleiding kerntaken en eindkwalificaties geformuleerd. Hogeschool NCOI legt het accent op de onderdelen managen, analyseren en organiseren, omdat dit volgens de instelling het beste aansluit bij de werkpraktijk van de studenten. Adviseren en creëren krijgen iets minder aandacht, begeleiden vrijwel niet. Het panel is van oordeel dat de eindkwalificaties voldoende aansluiten bij het niveau van een hbo-bachelor.

Het panel komt op de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) tot het oordeel **voldoende**.

Programma

De opleiding omvat 240 EC, verspreid over drie fasen waarin studenten modules volgen, en de afstudeerfase waarin ze hun portfolio completeren en een scriptie schrijven over een afstudeeronderzoek. De modules in de eerste fase bieden een brede basis in het vakgebied, in de tweede fase volgt een verdieping naar het meer strategische niveau en in de derde fase kunnen studenten een minor kiezen. Door de cursusliteratuur verwerven de studenten de benodigde kennis. De beroepsvaardigheden worden ontwikkeld doordat de student voor elke module praktijkopdrachten uitvoert die deels in het portfolio worden opgenomen. De studenten schrijven hun scriptie over een praktijkonderzoek in hun werkomgeving dat ze zelfstandig hebben uitgevoerd.

Het panel ziet in het programma een duidelijke samenhang en een oplopende moeilijkheidsgraad. De literatuur is van het juiste niveau en voldoende actueel. Het panel adviseert meer aandacht te besteden aan internationalisering en onlinecommunicatie. Een onderzoeksleerlijn is weliswaar zeer globaal aanwezig maar zou meer expliciet gemaakt moeten worden.

De opleiding maakt gebruik van drie leeromgevingen: de groepsbijeenkomsten, de werkomgeving van de student en de online leeromgeving. De studenten waarderen de continue wisselwerking tussen theorie en praktijk. Die wordt bevorderd doordat veel docenten in de communicatiepraktijk werkzaam zijn en de meest actuele ontwikkelingen inbrengen.

Het panel vindt dat de opleiding weet in te spelen op de specifieke doelgroep van werkende studenten. De werkomgeving van de student moet aansluiten bij de opleiding en er moet een interne praktijkbegeleider aanwezig zijn. De toelatingscommissie ziet hierop toe. De benodigde studie-inzet is 10 à 20 uur per week, wat in combinatie met werk en gezin niet altijd gemakkelijk is. Door de modulaire opzet kunnen studenten zo nodig hun studie-inspanning over een langere periode spreiden, waardoor de opleiding studeerbaar blijft. De studenten waarderen het dat ze als 'de regisseur van hun eigen opleiding' worden behandeld. Ten aanzien van de scriptie adviseert het panel echter de begeleiding sterk te intensiveren. Soms eindigt een student op een net voldoende niveau, terwijl er met meer feedback en aansporing een hoger niveau bereikt had kunnen worden. Met name het formuleren van een advies waar de opdrachtgever concreet mee aan de slag kan, is nog niet op het niveau van wat van een bachelorscriptie verwacht mag worden.

Het panel beoordeelt de oriëntatie, inhoud, vormgeving, instroom, studeerbaarheid en duur van de opleiding (standaarden 2, 3, 4, 5, 6 en 7) als **voldoende**.

Personeel

Hogeschool NCOI werkt met een beleid waarbij medewerkers in vaste dienst verantwoordelijk zijn voor het logistieke en administratieve proces, de ontwikkeling van onderwijs en examinering en de kwaliteitsbewaking. Freelance professionals (docenten, examinatoren, begeleiders, ontwikkelaars) zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderwijs en de examinering. De docenten zijn hier tevreden over en voelen zich voldoende betrokken bij de opleiding. Vrijwel alle docenten werken bij een communicatiebureau en brengen hun praktijkervaringen in het onderwijs in. Hun deskundigheid wordt door de studenten positief beoordeeld. Voor de begeleiding en beoordeling van de scripties worden alleen docenten ingezet die minimaal een mastergraad hebben behaald. Er is voldoende personeel om de opleiding te verzorgen.

Het panel beoordeelt het personeelsbeleid, de kwaliteit en de kwantiteit van het personeel (standaarden 8, 9 en 10) als **voldoende**.

Voorzieningen

De opleiding wordt verzorgd in Almere, Amsterdam, Arnhem, Breda, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht en Zwolle. De opleidingslocaties en de voorzieningen op die locaties zijn naar het oordeel van het panel adequaat. Studenten kunnen lid worden van een (universiteits)bibliotheek naar keuze en de kosten hiervoor bij de opleiding declareren. Het panel is positief over de inhoud, functies en gebruiksvriendelijkheid van de digitale leeromgeving E-connect.

De student krijgt tijdens de opleiding begeleiding van docenten, een studieadviseur (studieloopbaanbegeleiding), een portfoliobegeleider, een praktijkbegeleider (vanuit het werkveld) en een scriptiebegeleider (afstuderen). Hoewel dit enigszins complex lijkt zijn de studenten er positief over. Ze voelen zich voldoende begeleid en zijn ook tevreden over de informatievoorziening. Deze is recent verbeterd.

Het panel beoordeelt de materiële voorzieningen en de studiebegeleiding (standaarden 11 en 12) als **voldoende**.

Kwaliteitszorg

Hogeschool NCOI heeft een uitgewerkt kwaliteitsbeleid. Vanuit de afdeling Opleidingsmanagement wordt de kwaliteit van de opleiding integraal bewaakt en verbeterd, mede met de inzet van kwaliteitsmanagers. Er zijn heldere streefdoelen en de hogeschool maakt gebruik van audits als ISO en NVAO om de kwaliteit te verbeteren.

Het onderwijs wordt regelmatig geëvalueerd aan de hand van mondelinge en schriftelijke evaluaties en lesbezoeken. De resultaten hiervan en verbetermaatregelen worden besproken in het stafoverleg. Het panel adviseert de opleiding om studenten te informeren over het effect van de evaluaties en de maatregelen die genomen zijn. Er is een Opleidingsvertegenwoordiging ingesteld om met studenten het onderwijs te bespreken. De opleiding beschikt ook over een werkveldcommissie.

Het panel beoordeelt de evaluatie van resultaten (standaard 13) als **goed**, en de verbetermaatregelen en de betrokkenheid bij kwaliteitszorg (standaarden 14 en 15) als **voldoende**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het panel is van oordeel dat de toetsen aansluiten bij de leerdoelen van de modules, van het juiste niveau zijn en aan de gangbare toetstechnische eisen voldoen. Het gebruik van integratieve eindtoetsen per fase en van het portfolio bevordert de integratie van de leerstof. De scriptie wordt door twee beoordelaars onafhankelijk beoordeeld aan de hand van een scoreformulier. De kwaliteitsborging door de examencommissie wordt na een wat late start serieus aangepakt. De discussie tussen beoordelaars over de toetsing die recent is ingezet, zou moeten worden geïntensiveerd om te komen tot een gezamenlijk gedragen visie op toetsing en beoordeling. Het zou goed zijn met een eenduidig protocol te werken dat het oordeel scherper aangeeft dan nu het geval is.

Alle scripties die het panel heeft beoordeeld laten minimaal het hbo-bachelorniveau zien. Het panel vindt het terecht dat de opleiding bij de beoordeling de nadruk legt op de kwaliteit van het onderzoek dat de student heeft uitgevoerd, maar is van oordeel dat dat niet ten koste moet gaan van de aandacht voor het daaruit voortkomende advies. Dat is vaak te mager en nauwelijks uitgewerkt. Ook ontbreekt vrijwel altijd aandacht voor de financiële consequenties van het advies. Het panel adviseert de opleiding om intern en op landelijk niveau met andere hogescholen de discussie te voeren over het doel van de scriptie en de beoordelingscriteria om de juiste balans te vinden tussen theoretische kwaliteit en praktijkwaarde.

Het panel beveelt aan scherper te letten op taal- en rapportagevaardigheden en de begeleiding in deze fase te intensiveren om studenten tot een zo hoog mogelijk niveau te brengen. Met een beperkte extra begeleiding en aansporing zou een aantal scripties volgens het panel zeker beter geworden zijn.

Het panel beoordeelt de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) als **voldoende**.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	13
	Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Programma	16
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	16
	Standaard 3 Inhoud van het programma	18
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	20
	Standaard 5 Instroom	21
	Standaard 6 Studeerbaarheid	23
	Standaard 7 Duur	23
	Personeel	24
	Standaard 8 Personeelsbeleid	24
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	26
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	27
	Voorzieningen	28
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	28
	Standaard 12 Studiebegeleiding	28
	Kwaliteitszorg	29
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	29
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	30
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	31
	Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	32
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	32
3	Eindoordeel over de opleiding	37
4	Aanbevelingen	39
5	Bijlagen	41
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	43
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	47
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	49
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	53
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	55
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	59
	Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid	61

1. Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	HBO Bachelor Communicatie
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34405
3. Oriëntatie en niveau	initiële hbo bacheloropleiding
4. Aantal studiepunten	240 EC
5. Afstudeerrichting(en)	Digitale communicatie Marketingcommunicatie Interne en concerncommunicatie
6. Variant(en)	Duaal en deeltijd
7. Locatie(s)	Almere, Amsterdam, Arnhem, Breda, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht, Zwolle
8. AD-programma*	
9. Registratienummer AD in CROHO	
10. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: maart 2008 Besluit NVAO: 15 juli 2008
11. Code of conduct	

*) Associate Degree, indien van toepassing

Administratieve gegevens van de instelling

12. Naam instelling	Hogeschool NCOI
13. Status instelling	Rechtspersoon voor hoger onderwijs
14. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	N.v.t.

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

I. Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Cohort	2006	2007	2008	2009
Uitval	20%	31%	20%	25%

Cohort		2010	2011
Uitval	deeltijd	4%	4%
	duaal	17%	15%

II. Tabel 2: Uitval uit de bachelor

Cohort	2006	2007	2008
Uitval	20%	12%	16%

III. Tabel 3: Bachelorrendement

Cohort	2005	2006	2007
Rendement	Geen instroom	40%	26%

IV. Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	79%	6%

V. Tabel 5: Docent-studentratio

	Propedeuse	Deeltijd hoofdfase	Duaal hoofdfase
Ratio	1:20	1:20	1:20

Gekoppeld aan maximale groepsgrootte

VI. Tabel 6: Contacturen per fase

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	120	111	99	6

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

De opleiding wordt in twee varianten aangeboden: deeltijd en duaal. De meeste bevindingen, overwegingen en oordelen zijn op beide varianten van toepassing. Als de varianten van elkaar verschillen is dat expliciet in de tekst aangegeven. De opleiding wordt op negen locaties aangeboden en studenten kunnen kiezen op welke locatie ze welke module willen volgen, mits er een groep is die groot genoeg is. Er is geen verschil tussen de opleidingslocaties in de uitvoering van het onderwijs.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Doel van de opleiding

De bacheloropleiding Communicatie van Hogeschool NCOI leidt communicatieprofessionals op voor verschillende rollen in het brede communicatiewerkveld van organisaties, zoals communicatiemedewerker of -adviseur, interne communicatiemedewerker, online communicatiemedewerker en Pr-communicatiemedewerker. De functie van communicatie in een organisatie is tweeledig: enerzijds het verspreiden van informatie over de organisatie en haar producten en diensten, en anderzijds de dialoog aangaan met interne en externe partijen. Door de revolutie in communicatietechnologie en (social) media is er vraag naar nieuwe inzichten over de rol van communicatie in organisaties. De relatie met de omgeving is complexer geworden doordat het niet alleen gaat om 'zenden' maar om verbindingen leggen en interactie stimuleren. Ook is de vraag naar openheid toegenomen en zijn organisaties verweven met netwerken en de maatschappij. De communicatieprofessional weet hierop in te spelen en bij te dragen aan het realiseren van de organisatiedoelstellingen.

Beroepsprofiel

Op basis van het herziene beroepsprofiel dat is opgesteld door Logeion, de beroepsorganisatie voor communicatieprofessionals, heeft de instelling het beroeps- en opleidingsprofiel vernieuwd en in mei 2013 vastgesteld.

De communicatieprofessional kan verschillende rollen vervullen: onderzoeker, adviseur, creator, organisator, manager en begeleider. Het beroepsprofiel van Logeion onderscheidt zes niveaus, waarbij het bachelorniveau tussen niveau 3 en 4 ligt. Hogeschool NCOI legt het accent op de onderdelen managen, analyseren en organiseren, omdat dit volgens de instelling het beste aansluit bij de werkpraktijk van communicatiestudenten van de hogeschool. Deze rollen moeten worden beheerst op niveau 4. De rollen adviseren en creëren komen in iets mindere mate aan de orde in de opleiding en worden op niveau 3 afgesloten. De relevantie van de rol van begeleider is voor de studenten van de opleiding gering en krijgt daarom weinig aandacht (niveau 1). Het panel merkt hierbij op dat deze profilering in de opleiding nog geen herkenbare uitwerking heeft en dat de profilering bij de docenten ook niet erg bekend lijkt te zijn.

De instelling verwoordt de 'harde kern' van het beroep, in navolging van Logeion, in zes kerntaken:

1. Leiden en bewaken van het communicatieproces,
2. In kaart brengen van de relevante omgeving van de organisatie en haar communicatie,
3. Organisaties communicatiever maken,
4. Mensen communicatiever maken,
5. Zorgen voor ontmoetingen,
6. iets doen ontstaan.

Bij de uitvoering van de kerntaken moet de communicatieprofessional rekening houden met een aantal kernopgaven: de noodzaak van accountability en transparantie, het feit dat iedereen (binnen een organisatie) communiceert, de toenemende mediafragmentatie en de digitalisering van communicatie. In de eindwerken kwam het panel de aandacht voor accountability, bijvoorbeeld door meetbare doelen te stellen en gericht daarop te evalueren, nog niet tegen.

Eindkwalificaties

De instelling heeft de kernrollen, -taken en -opgaven vertaald in eindkwalificaties waarvan het programma van de opleiding is afgeleid (zie bijlage 1). Afgestudeerden moeten voldoen aan de volgende eindkwalificaties:

1. Onderzoeken: de student doet op een methodologische wijze praktijkgericht onderzoek naar communicatievraagstukken. Hij zet onderzoek zelfstandig op, analyseert de uitkomsten en rapporteert de onderzoeksresultaten.
2. Adviseren: de student adviseert over mogelijke oplossingen van communicatievraagstukken binnen organisaties. In zijn advies betreft hij de inzet van mensen, middelen en de wijze van implementatie.
3. Creëren: de student creëert op basis van de vraag van de opdrachtgever communicatiemiddelen en media.
4. Organiseren: de student vertaalt een communicatieconcept in een geheel van communicatiemiddelen en -activiteiten en kan deze (laten) uitvoeren.
5. Managen: de student geeft vorm aan een communicatieplan, voert deze uit en managet het communicatieproject en proces.

6. Sociaal en communicatief: de student communiceert professioneel met alle niveaus binnen en buiten de organisatie en werkt samen in een multi- en interdisciplinaire beroepsomgeving.
7. Professionaliseren: de student ontwikkelt op basis van reflectie het eigen beroepsmatig handelen en hij draagt bij aan de positionering en profilering van het communicatiedomein.

Profilering

Behalve naar het beroepsprofiel van Logeion is bij de herijking van het profiel ook enigszins gekeken naar vergelijkbare opleidingen in binnen- en buitenland. Er heeft geen grondige benchmark plaatsgevonden. Het profiel is tot stand gekomen na overleg met de werkveldcommissie. Daarbij heeft men rekening gehouden met de specifieke doelgroep van de NCOI-bacheloropleiding die, volgens de kritische reflectie, overwegend praktisch ingesteld is, onderzoek doet naar de interne en externe context, concepten vertaalt in middelen en activiteiten en communicatieprojecten managet. Met het oog op de doelgroep wordt de opleiding aangeboden als duale en als deeltijdopleiding. De student moet beschikken over een passende werkplek die de student in staat stelt de theorie en praktijk te integreren.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de instelling een onderscheidend profiel heeft gekozen door zich te richten op studenten die in het communicatieveld werkzaam zijn en door hun een generieke opleiding te bieden. De beoogde eindkwalificaties zijn in concrete termen geformuleerd en geijkt aan de beroepsniveauprofielen van Logeion. Er heeft enige oriëntatie plaatsgevonden met de werkveldcommissie. Een nationale en internationale benchmarking heeft slechts zeer beperkt plaatsgevonden. De opleiding heeft vooral geredeneerd vanuit de specifieke situatie van de eigen studenten, het niveau van de functies die zij uitoefenen en waar zij het meest behoefte aan hebben. Het panel adviseert de instelling om de opleiding explicieter te ijken aan vergelijkbare opleidingen en daarvoor aansluiting te zoeken bij het LOCO (Landelijk overleg van communicatieopleidingen).

Het panel heeft zich afgevraagd of het terecht is dat de adviserende rol van de communicatieprofessional minder accent krijgt dan analyseren, organiseren en managen. Uit de gesprekken tijdens het visitatiebezoek bleek dat advisering wel een onderdeel is van het opleidingsprogramma, maar gericht op het niveau waarop de studenten deze taak moeten uitvoeren. De meeste studenten werken in operationele in plaats van stafafdelingen. Ook dan kan naar het oordeel van het panel echter het coachen van mensen en de organisatie op het gebied van communicatie een grotere rol krijgen. Dat past ook bij de kern van het beroep zoals de opleiding die zelf omschrijft. De docenten vinden overigens dat de opleiding studenten wel in staat moet stellen naar het meer strategische niveau door te groeien. Het panel kan zich hierin vinden en concludeert dat de eindkwalificaties voldoende aansluiten bij het niveau van een hbo-bachelor.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Programma

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

De opleiding bestaat uit drie fasen waarin studenten modules volgen op de verschillende deelgebieden, gevolgd door de afstudeerfase waarin zij hun portfolio completeren en hun eindschrijft schrijven. Zie bijlage 2 voor een schematisch programmaoverzicht (2013-2014).

Cursorisch onderwijs

De eerste fase legt een brede en praktijkgerichte basis. Studenten krijgen inzicht in de plaats van diverse communicatiegebieden van organisaties. Zij volgen zes modules (Bedrijfscommunicatie, Marketingcommunicatie, Corporate communicatie, Management en organisatie, Interne communicatie en Online communicatie) waarin ze zich aan de hand van verplichte en aanbevolen literatuur en de discussies tijdens de groepsbijeenkomsten verdiepen in de desbetreffende deelgebieden. Aan het eind van de eerste fase voert de student een kwalitatief onderzoek uit. De opdracht is een oplossing te bedenken voor een operationeel communicatievraagstuk waarin meerdere communicatiegebieden zijn betrokken, binnen de realiteit van een organisatie.

In de tweede fase van de opleiding leert de student strategisch communicatiemanagement te ontwikkelen dat is afgestemd op het strategische beleid van een organisatie en dit communicatiemanagement projectmatig aan te pakken. Fase twee laat de multidisciplinariteit van het vak zien en biedt een verbreding naar relevante aanverwante disciplines. De studenten volgen vijf modules (Public relations en mediarelaties, Projectmanagement, Social media, Strategisch communicatiemanagement en Strategisch management). De eindopdracht van deze fase is een kwantitatief onderzoek uit te voeren in de eigen werkpraktijk. De student moet de beginselen van de onderzoeksmethodologie kunnen toepassen en in de eindopdracht de daarvoor vereiste onderdelen (probleemstelling, onderzoekopzet, onderzoek en resultaten, analyse en conclusies, advies) opnemen.

In de derde fase volgen studenten eerst de modules Effectief communiceren en beïnvloeden en Adviesvaardigheden. Daarna kiezen ze een minor: Interne en concerncommunicatie B, Marketingcommunicatie B, Journalistiek, Digitale communicatie, Schriftelijke communicatie en redactie, Creatieve communicatie, Informatiemanagement, Bedrijfpsychologie of Projectmanagement.

Beroepsvaardigheden

De studenten hebben portfolio-opdrachten van de modules uit de drie fases verzameld in hun portfolio. In de laatste fase van de opleiding completeren ze hun portfolio en verzamelen ze bewijsmateriaal (opdrachten, beroepsproducten, reflectieverslagen) om aan te tonen dat ze alle eindkwalificaties hebben gerealiseerd en dat ze zich hebben ontwikkeld tot een competent beroepsbeoefenaar.

Studenten van de deeltijdopleiding krijgen in hun programma diverse praktijkopdrachten toegepast op actuele cases en algemene praktijksituaties. Daarnaast volgen deeltijdstudenten aan het eind van de opleiding een stage van een halfjaar waarin ze hun specifieke beroepscompetenties ontwikkelen. Dit combineren ze met hun afstudeeronderzoek.

Eindscriptie

Tot slot schrijft de student een eindscriptie. De opleiding geeft aan dat het hbo-niveau tot uiting moet komen in de complexiteit van de opdracht. De scriptie moet een (beleids)advies op strategisch niveau bevatten inclusief de consequenties voor implementatie en gebaseerd zijn op praktijkgericht onderzoek. De opdracht moet complex zijn doordat het nog nader dient te worden geanalyseerd en gedefinieerd, doordat meerdere oplossingen mogelijk zijn en het probleem vanuit meerdere invalshoeken benaderd kan worden, een multidisciplinair karakter heeft en er meerdere belanghebbenden zijn. Voordat de studenten hun onderzoeksvoorstel ontwikkelen organiseert de opleiding twee workshopbijeenkomsten over onderzoeksmethoden en -technieken. Nadat het onderzoeksvoorstel is goedgekeurd door de begeleidende docent begint de student aan het onderzoek en de scriptie. Op de werkplek wordt de student begeleid door een interne begeleider.

Actualiteit

In vergelijking met het programma van 2012-2013 zijn enkele modules gewijzigd en is er meer aandacht voor actuele ontwikkelingen zoals social media en offline versus online communicatie.

Relatie theorie-praktijk

Door de te bestuderen literatuur verwerven de studenten de benodigde kennis. Alle gebruikte boeken zijn in het Nederlands, in de readers is ook enige Engelstalige literatuur opgenomen. De ontwikkeling van de beroepsvaardigheden vindt plaats doordat de student voor elke module praktijkopdrachten uitvoert die in het portfolio worden opgenomen en doordat veel modules afgesloten worden met een praktijkgerichte moduleopdracht. Daarnaast brengen studenten en docenten in de groepsbijeenkomsten hun eigen praktijkervaringen in.

Overwegingen en conclusie

Het panel is van oordeel dat het programma alle onderdelen voor een algemene bacheloropleiding Communicatie bevat. Dit blijkt uit de matrices in de kritische reflectie die laten zien hoe de eindkwalificaties zijn gerelateerd aan de Dublin descriptoren en gedekt worden door het geheel van de modules.

Het panel vernam tijdens het bezoek dat de modules de afgelopen jaren geregeld zijn bijgesteld en geactualiseerd. Doordat veel docenten naast hun werk voor de hogeschool actief zijn in het communicatievak zijn zij in staat actuele ontwikkelingen op het vakgebied in hun onderwijs te verwerken.

Per september 2013 wordt het programma grondig herzien, vooral om meer recht te doen aan de digitalisering van communicatie. Het panel vindt dat een terechte keuze maar heeft nog niet kunnen vaststellen hoe dit heeft plaatsgevonden en hoe dit doorwerkt in het programma. Het panel beveelt aan de ontwikkelingen op dit vlak goed te blijven volgen en een stevige plaats in het programma te geven. Daarbij horen zeker ook online onderzoeksmethoden die volgens de benaderde studenten nu nog niet aan bod komen.

Na bestudering van de cursusliteratuur stelt het panel vast dat deze de juiste diepgang heeft en voldoende actueel is. Studenten moeten voor de modules veel actuele literatuur lezen en verdiepen zich naar eigen zeggen daarnaast ook in de aanbevolen literatuur. De aandacht voor internationalisering blijft voornamelijk beperkt tot de Engelstalige artikelen die studenten in de readers krijgen aangereikt. Het panel adviseert de instelling bij internationalisering niet alleen aandacht te besteden aan taal maar ook aan culturele aspecten. Ook is het raadzaam dat studenten in de bijeenkomsten en opdrachten gestimuleerd worden over de grenzen van hun eigen werksituatie heen te kijken om te zien hoe vergelijkbare situaties in andere landen worden aangepakt.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 3 Inhoud van het programma

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Samenhang in het programma

De instelling heeft, zoals bij standaard 1 beschreven, eindkwalificaties afgeleid uit het beroepsprofiel en het opleidingsprofiel. In de studiegids staan bij elke module de onderwerpen, relevante eindkwalificaties en leerdoelen beschreven. Dit biedt de studenten houvast bij hun leerproces.

In de modules krijgen de studenten de kennis en vaardigheden aangereikt die ze nodig hebben om de leerdoelen te bereiken. Parallel aan de groepsbijeenkomsten voert de student in de eigen werkkring praktijkopdrachten uit. Het opleidingsprogramma begint met algemene vakkennis (fase 1), biedt vervolgens verdieping (fase 2) en werkt toe naar de beroepsoriëntatie van een zelfstandig beginnende beroepsbeoefenaar (fase 3 en 4). Aan het begin van de opleiding krijgen studenten tijdens een kick-off bijeenkomst informatie over de opzet en samenhang van het programma. Door het werken aan hun portfolio en door de

integrale opdrachten aan het eind van fase 1 en 2 houden de studenten tijdens de opleiding zicht op de samenhang tussen de onderdelen.

Inhoudelijke opbouw

Het programma heeft een concentrische opbouw. De eindkwalificaties komen op verschillende momenten in de opleiding aan de orde, waarbij een steeds hoger beheersingsniveau vereist wordt. De opdrachten die de studenten moeten uitvoeren worden complexer en er worden meer eigen initiatief en verantwoordelijkheid verwacht. Op die manier ontwikkelt de student de beoogde beroepsvaardigheden.

Aandacht voor onderzoek

Het panel kreeg tijdens het bezoek aanvullende informatie over de onderzoeksleerlijn. De studenten voeren in de integratieve toetsen aan het eind van fase 1 en 2 een klein kwalitatief respectievelijk kwantitatief onderzoek uit. Voordat ze aan hun eindscriptie beginnen worden de onderzoeksmethodologie en –technieken verdiept in twee bijeenkomsten. Tijdens de opleiding worden studenten bewust gemaakt van de onderzoeksnormen en het belang van theoretische onderbouwing van hun werk. Studenten krijgen geen onderwijs in het gebruik van SPSS. Dit is een bewuste keuze van de instelling omdat de meeste studenten in hun werkomgeving hier niet over kunnen beschikken en omdat het vrij duur is om aan te schaffen. Voor de uitvoering van de afstudeeronderzoeken is Excel in het algemeen voldoende. Online-onderzoek komt volgens de docenten steeds meer voor, maar ze menen dat nog niet alle mogelijkheden hiervan ten volle benut worden. De studenten met wie het panel gesproken heeft, waren niet bekend met dit type onderzoek.

Algemene vaardigheden

De instelling gaat ervan uit dat de studenten door hun vooropleiding en werkervaring over voldoende algemene vaardigheden beschikken. Het panel meent dat deze veronderstelling niet helemaal terecht is omdat er in de scripties regelmatig taalfouten voorkwamen en studenten ook niet altijd het juiste onderscheid wisten aan te brengen tussen voorwoord, inleiding en samenvatting.

Overwegingen en conclusie

Op grond van het verschaft materiaal en de gesprekken tijdens het visitatiebezoek stelt het panel vast dat de instelling er in slaagt een voldoende samenhangend programma aan te bieden dat de studenten tot competente communicatieprofessionals opleidt. De volgorde van de onderdelen is coherent. De competentieopbouw aan de hand van het portfolio en de integratietoetsen zijn naar het oordeel van het panel goede methoden om naar het gewenste eindniveau toe te werken.

Het panel constateert dat er voldoende aandacht besteed wordt aan de onderzoeksvaardigheden, maar adviseert dit als verticale leerlijn meer expliciet zichtbaar te maken in het programma. Het panel beveelt aan om naast de meer traditionele methoden studenten ook vaardigheden aan te leren waarmee ze de onderzoeksmogelijkheden van het internet kunnen benutten.

Het panel adviseert bij de toelating van studenten nadrukkelijker te letten op de taalvaardigheid en in de loop van de opleiding bij het begeleiden en beoordelen van werkstukken scherper te letten op een correct taalgebruik. De taal is immers het communicatiemiddel bij uitstek en studenten dienen zich naar het oordeel van het panel ervan bewust te zijn dat opdrachtgevers taalfouten niet accepteren.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 4 Vormgeving van het programma

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Leeromgevingen

In de bacheloropleiding Communicatie kunnen studenten gebruik maken van drie leeromgevingen: groepsbijeenkomsten, de eigen werkomgeving en de online leeromgeving. De kritische reflectie beschrijft dat het accent in de bijeenkomsten ligt op het ontwikkelen van (vak)kennis en vaardigheden onder leiding van een docent, in de werkomgeving om het ontwikkelen en vertonen van succesvol gedrag en dat in de online leeromgeving sprake is van evaluatie en synthese. De docent vervult de rol van coach van het leerproces en de portfoliobegeleider legt het verband tussen competentieontwikkeling in de opleiding en op het werk.

Werkvormen

In de bijeenkomsten worden verschillende werkvormen toegepast: kennis- en vaardighedenoverdracht, rollenspelen, discussies, cases en inbreng en uitwisseling van werkervaring. In hun eigen werkomgeving voeren studenten praktijk- en portfolio-opdrachten uit. In de online leeromgeving vinden ze cases, reflectieopdrachten, competentie- en eindopdrachten en nadere informatie over het onderzoek dat ze moeten uitvoeren (eindopdrachten en scriptie). Tijdens het bezoek vernam het panel van de studenten dat ze het werken in kleine groepen (maximaal vijftien deelnemers) waarderen omdat het uitnodigt tot discussie en een actieve inzet.

Didactisch concept

Als didactisch concept wordt volgens de kritische reflectie het Actief Leer Principe (ALP) gebruikt, gebaseerd op het sociaal constructivisme en de leertheorie van Kolb. Desgevraagd legden de docenten tijdens het bezoek uit dat dit in de praktijk betekent dat studenten hun competenties ontwikkelen doordat er een intensieve wisselwerking is tussen de aangeboden theorie en de praktijkervaringen van zowel de studenten als de docenten.

Aansluiting bij de doelgroep

De opzet van het programma is flexibel. Studenten kunnen driemaal per jaar aan de opleiding beginnen (september, december en maart) en de modules in een fase hoeven niet per se in een vaste volgorde te worden afgerond. Studenten kunnen kiezen voor een locatie en voor de avond- (zes of acht avonden per module) of dagvariant (eenmaal per twee weken een hele dag). De beperkende voorwaarde is wel dat er voldoende aanmeldingen moeten zijn, zodat de minimale groeps grootte van acht studenten wordt gehaald. Ze kunnen per module hun keuze aanpassen. De instelling wil hiermee inspelen op de specifieke situatie van werkende studenten die een baan, studie en gezin moeten combineren en soms geconfronteerd worden met onverwachte studievertragende omstandigheden. Het beperkte aantal studenten met wie het panel heeft gesproken, liet weten dat ze bewust hebben gekozen voor de opleiding bij hogeschool NCOI vanwege de combinatie theorie-praktijk. Ze zijn te spreken over de flexibiliteit en waarderen dat ze door de opleiding in staat worden gesteld de 'regisseur van hun eigen opleiding' te zijn.

Overwegingen en conclusie

Het panel heeft waardering voor de gekozen vormgeving van het programma die goed past bij de specifieke doelgroep van de opleiding. Door de opzet van het programma kan een gedegen integratie plaatsvinden van de aangeboden theorie en de praktijk waarin die theorie moet worden toegepast. Door de opdrachten en de bijeenkomsten worden studenten voortdurend uitgenodigd te reflecteren op hun handelen en hun leerproces.

Het is bij deze doelgroep naar het oordeel van het panel terecht om een grote mate van zelfstandigheid te verwachten. Een nadeel kan echter zijn dat de begeleidende rol van de docent te beperkt blijft. Vooral bij de eindschrijving kan dit tot gevolg hebben dat een student eindigt op een net voldoende niveau, terwijl er met meer feedback en aansporing een hoger niveau bereikt had kunnen worden. Ook kritischer feedback van de docent in de fase waarin het onderzoeksvoorstel moet worden goedgekeurd, voorkomt dat aan het eind van het traject de omvang van het onderwerp toch te beperkt blijkt om alle beoogde kwalificaties aan te kunnen tonen. Het panel adviseert daarom de begeleiding op dit punt te intensiveren en komt hierbij standaard 16 uitgebreider op terug.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 5 Instroom

<i>Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.</i>

Bevindingen

Vooropleiding

De bacheloropleiding Communicatie richt zich op studenten die ouder zijn dan 21 jaar en werkzaam zijn in een communicatiefunctie. Om toegelaten te worden moeten studenten beschikken over een eindexamen havo, vwo of mbo-4.

Een student die niet beschikt over het vereiste vooropleidingsniveau, kan een 21+-toets aanvragen. Op basis daarvan beslist de toelatingscommissie of de student geschikt is voor de opleiding en de Nederlandse taal voldoende beheerst. Beslissingen van de toelatingscommissie worden bekrachtigd door de examencommissie.

Geschikte werkomgeving

Daarnaast moeten studenten voor de duale opleiding aan de toelatingscommissie aantonen dat ze een geschikte werkomgeving hebben. Dit houdt in dat ze een functie op beginnend hbo-niveau moeten vervullen op het gebied van communicatie. De aanstelling moet minimaal 20 uur per week zijn en op de werkplek moet een praktijkbegeleider aangesteld zijn die de student coacht en begeleidt. Van de praktijkbegeleider wordt verwacht dat hij/zij opereert op het vakgebied van de opleiding, minimaal twee jaar werkervaring in het vakgebied heeft, minimaal eindniveau hbo heeft en ervaring op het gebied van coachen, begeleiden en/of beoordelen van mensen in organisaties. Studenten die geen (relevant) werk hebben kunnen zich inschrijven voor de deeltijdopleiding. Zij volgen aan het eind van de opleiding een stage op een werkplek die aan vergelijkbare eisen moet voldoen als de werkomgeving van de duale studenten.

Vrijstellingen

De examencommissie besluit over verzoeken tot vrijstelling. In de meeste gevallen, zo vertelde de examencommissie tijdens het bezoek, gaat het om verzoeken van studenten die begonnen waren met een aantal modules Communicatie en die vervolgens besloten zich in te schrijven voor de volledige bacheloropleiding.

Overwegingen en conclusie

De overgrote meerderheid van de studenten volgt de duale opleiding. Het niveau en de complexiteit van de werkomgeving en de interne begeleiding die daar geboden kan worden, zijn cruciaal voor het leerproces van de student. Uit de gesprekken met studenten, docenten en examencommissie concludeert het panel dat hierop voldoende wordt toegezien.

Het panel heeft zich ervan overtuigd dat de procedures voor toelating en voor vrijstellingen formeel juist geregeld zijn en duidelijk zijn vastgelegd in de Onderwijs- en examenregeling. De examencommissie ziet toe op een correcte uitvoering.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 6 Studeerbaarheid

Het programma is studeerbaar.

Bevindingen

Studielast

Uit het studentenpanel in maart 2013 en de gesprekken van het panel met studenten en alumni blijkt dat studenten tussen de 10 tot 15 uur per week studeren. Uit schriftelijke evaluaties blijkt een studenttevredenheid van 73 procent voor studeerbaarheid. De studiebelasting wordt als hoog ervaren vanwege de vele onderwerpen binnen elke module en de vele opdrachten die studenten moeten maken. Het aantal lesuren beslaat gemiddeld twee tot drie uur per week en de lessen worden aangevuld met inhoud en discussie via de digitale leeromgeving. Studenten vinden de opleiding niet moeilijk, omdat ze de lesstof op hun eigen werk kunnen toepassen. Het panel constateert dat de opleiding studeerbaar is. De studievoortgang wordt voldoende gemonitord door onderwijsbeoordelingen en de functie 'last login date' in de digitale leeromgeving E-connect. De studentcoördinatoren van de afdeling Advies & Voorlichting voeren periodiek studievoortgangsgesprekken en vervullen hiermee de rol van studieloopbaanbegeleider. Er is extra begeleiding mogelijk bij studievoortgangsproblemen, zoals coaching op aanvraag.

Studenten met een functiebeperking

De les- en tentamenlocaties zijn toegankelijk voor studenten met een fysieke handicap. De Examencommissie kan een student met een functiebeperking toestaan om een tentamen in afwijkende vorm of op een andere locatie af te leggen. Een voorwaarde hiervoor is dat de afwijkende vorm niet tot een ander niveau of doelstelling van het tentamen leidt.

Overwegingen en conclusie

Het programma is studeerbaar. Bij stagnatie van de studievoortgang is er voldoende extra begeleiding beschikbaar. Locaties zijn toegankelijk voor studenten met een fysieke functiebeperking en er zijn specifieke regelingen voor studenten met een functiebeperking.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 7 Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

De bacheloropleiding Communicatie omvat 240 EC conform de wettelijke eisen voor een hbo-bachelorprogramma.

De instelling geeft in haar voorlichting aan potentiële studenten aan dat het mogelijk is de opleiding in drie jaar af te ronden, afhankelijk van de juiste werkervaring, de werkplek en de hoeveelheid tijd die aan de opleiding besteed wordt. De studenten met wie het panel heeft gesproken gaven aan dat dit voor sommigen van hen een overweging was om voor NCOI te kiezen, maar dat het in hun ervaring niet realistisch is. In de eerste drie fasen zijn per jaar 60 EC gepland aan modules, opdrachten en portfolioassessment. Om dit naast werk en gezin te realiseren vergt al een forse investering van de student. Fase 4 wordt besteed aan de afsluitende portfoliobeoordeling en de scriptie en is minder plaats- en tijdgebonden. In het portfolio tonen studenten aan dat ze beroepscompetent zijn, waar in de reguliere voltijdopleidingen de stage voor wordt gebruikt. Dit leidt tot tijdwinst in een duale opleiding waar de werkomgeving van de student immers ook de leeromgeving is. Dit geldt echter niet voor het afstudeeronderzoek en de scriptie.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding voldoet aan de wettelijke eis van 240 EC. Doordat de werkomgeving en –ervaringen zo veel mogelijk benut worden voor de opleiding en doordat algemene vakken (zoals taalvaardigheid), studieloopbaanbegeleiding en stage voor deze doelgroep geen onderdeel uitmaken van het programma kunnen de studenten de 240 EC realiseren in ongeveer dezelfde tijd als voltijdstudenten aan een reguliere opleiding.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Personeel

Standaard 8 Personeelsbeleid

<i>De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.</i>
--

Bevindingen

Personeelsbeleid en deskundigheidsbevordering

De medewerkers die verantwoordelijk zijn voor het logistieke en administratieve proces, de ontwikkeling van onderwijs en toetsing en de kwaliteitsbewaking, zijn in dienst bij Hogeschool NCOI. Het personeelsbeleid voor vaste medewerkers is uitgewerkt in een HR-jaarplan. Freelance professionals (docenten, examinatoren, begeleiders, ontwikkelaars) zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderwijs en de examinering. De afdeling docentenmanagement is verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van freelance professionals. De afdeling HRM is verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van de vaste medewerkers.

Vaste medewerkers volgen interne workshops, cursussen en seminars en kunnen gebruik maken van het opleidingsaanbod van Hogeschool NCOI. Voor freelance professionals is het bijhouden van vakkennis, didactiek en onderzoeksvaardigheden in principe de verantwoordelijkheid van henzelf. Freelance professionals worden hierbij door de opleiding gefaciliteerd met vakbijeenkomsten (twee keer per jaar), kalibreersessies (twee keer per jaar, zie standaard 16) en didactische trainingen (wisselende frequentie). De opleiding biedt freelance professionals daarnaast de mogelijkheid aan om tegen sterk gereduceerd tarief een masteropleiding bij NCOI te volgen. Het panel vindt het beleid voor deskundigheidsbevordering van freelance professionals beperkt en de opleiding heeft geen beleid om een didactische aantekening per 2014 te realiseren. Het panel weegt dit punt licht, omdat de kwaliteit van docenten goed is (zie standaard 9).

Functioneren en beoordelen

Freelance professionals krijgen in het eerste jaar dat ze voor NCOI actief zijn extra begeleiding en aan het einde van het eerste jaar een persoonlijk voortgangsgesprek met een HR-consultant. Daarna wordt er elke twee jaar een voortgangsgesprek gehouden. Periodiek voert de opleidingsmanager opleidingsbezoeken uit die met de docent worden geëvalueerd. Iedere module die een docent uitvoert, wordt in de tweede en laatste les geëvalueerd. Studenten geven aan dat de evaluatie in de tweede les waardevol is, omdat de opleiding de docent daardoor vroeg kan bijsturen. Studenten geven aan dat er inderdaad bijsturing plaatsvindt als dit nodig is. De opleiding streeft naar een minimale gemiddelde score van 8,0 voor docenten. De opleiding relateert de score van een 8,0 als het incidenten betreft. Het panel ziet dat het functionerings- en beoordelingsbeleid binnen het gekozen opleidingsmodel het gewenste effect heeft.

Selectie nieuw personeel

Voor zowel vaste als freelance functies zijn er specifieke selectieprocedures ontwikkeld. Voor iedere functie is er een functieprofiel opgesteld. Sinds 2009 is de selectie van freelance professionals aangescherpt en wordt er een onderscheid gemaakt tussen examinatoren, beoordelaars, ontwikkelaars, meelezers, lesdocenten en portfoliobegeleiders. Een kandidaat freelance docent wordt bijvoorbeeld gevraagd om een deel van een les te verzorgen en een kandidaat examinator om een deel van een tentamen te ontwikkelen. Nieuwe freelance professionals moeten minimaal een masterdiploma hebben, didactisch vaardig zijn en actuele vakkennis hebben. Het panel vindt het beleid voor het aanstellen van freelance professionals adequaat.

Overwegingen en conclusie

De opleiding heeft een geschikt personeelsbeleid dat is vastgelegd in een HR-jaarplan. De opleiding heeft een beleid voor deskundigheidsbevordering. De functionerings- en beoordelingscyclus voldoet. De selectieprocedure voor nieuw personeel is adequaat.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

Kwalificaties van de docenten

Het personeel dat ingezet wordt voor de bacheloropleiding Communicatie bestaat uit een opleidingsmanager in dienst van NCOI en bijna vijftig freelance medewerkers die als kerndocent, ontwikkelaar, examenontwikkelaar, docent, begeleider, beoordelaar en/of scriptiebegeleider/beoordelaar hun bijdrage leveren. Uit de desbetreffende bijlage in de kritische reflectie blijkt dat veel freelancers relevante ervaring hebben in het communicatieveld en/of in het begeleiden van studenten. Veel van hen hebben een eigen bedrijf en sommigen zijn werkzaam bij een andere onderwijsinstelling. Van de docenten heeft 79 procent een mastergraad en 6 procent een doctorstitel. Voor de begeleiding en beoordeling van de afstudeerscripties worden alleen docenten ingezet die minimaal een graad op academisch masterniveau hebben.

Studenttevredenheid

De studenten zijn tevreden over hun docenten. Uit het studenttevredenheidsonderzoek blijkt dat 83,3 procent hun inhoudelijke deskundigheid als goed beoordeelt en dat 67,2 procent hun didactische deskundigheid goed vindt. Gemiddeld geven de studenten hun docenten een 7,6. Dat is in de ogen van het panel een heel behoorlijk resultaat, maar lager dan het streefcijfer 8,0 van de instelling. De afdeling Docentmanagement monitort alle evaluaties en onderneemt actie naar de desbetreffende docent bij een lage beoordeling, zoals beschreven bij standaard 8.

Docenttevredenheid

De docenten zijn te spreken over de splitsing van de verschillende rollen (ontwikkelaar, docent, begeleider, beoordelaar). Zij vinden dat ze voldoende gelegenheid hebben om in hun lessen het ontwikkelde materiaal aan te vullen met hun eigen praktijkervaringen. Ze voegden toe dat elke bijeenkomst ook anders verloopt, doordat studenten hun eigen werkervaringen inbrengen. De studenten gaven aan dat de docenten goed in staat zijn de theorie te verbinden aan de werkpraktijk, vooral doordat alle docenten met hun voeten in de communicatiepraktijk staan. Dat de rollen van docent en beoordelaar gescheiden zijn, komt volgens de meeste docenten met wie het panel heeft gesproken, de objectiviteit van de beoordeling ten goede. Sommigen vonden dat dit niet altijd volledig recht doet aan de inspanning en prestaties van de student. Het panel herkent dit dilemma, maar ziet het als een onvermijdelijk gevolg van de gemaakte keuze.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de docenten met name door hun praktijkervaring een cruciale rol spelen in de opleiding. De studenten zijn hier terecht enthousiast over. Dat blijkt ook uit de evaluaties.

Omdat uitsluitend met freelancers wordt gewerkt, heeft het panel zich afgevraagd of het docententeam voldoende cohesie heeft. In de gesprekken met de docenten en het opleidingsmanagement heeft het panel kunnen vaststellen dat in de praktijk wordt gewerkt met een binnencirkel van docenten die nauwer betrokken zijn, en een buitencirkel van degenen die op wat grotere afstand staan. Voor de betrokkenen werkt dit naar tevredenheid.

Het panel vindt het een terechte keuze dat bij de begeleiding en beoordeling van de scripties docenten met minimaal een mastergraad worden ingezet. De aangekondigde betrokkenheid van de Academic Board bij de bacheloropleiding vanaf september 2013 kan naar het oordeel van het panel de onderzoekskwaliteit van de scripties helpen versterken.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 10 Kwantiteit van het personeel

<i>De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.</i>
--

Bevindingen

De instelling kan voor de opleiding beschikken over een uitgebreide pool met docenten. Op basis van de te verwachten inschrijvingen op een bepaalde locatie worden freelancers ingehuurd. Een module bestaat uit minimaal acht en maximaal twintig studenten. Bij een te geringe deelname worden studenten verwezen naar dezelfde module op een andere locatie.

Docenten hebben geen taak bij het ontwikkelen of beoordelen van de studenten. Studenten worden niet alleen door hun docenten begeleid, maar ook door een portfoliobegeleider. Voor het berekenen van de docent-studentratio moet met deze factoren rekening worden gehouden. Op dit moment levert het informatiesysteem deze kengetallen nog niet systematisch waardoor de docent-studentratio van 1:20 een schatting is.

Overwegingen en conclusie

Het panel heeft op basis van het aangeleverde materiaal en de gesprekken ter plaatse geen problemen gesignaleerd ten aanzien van de hoeveelheid beschikbaar personeel en is van oordeel dat de opleiding over voldoende docenten beschikt.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Voorzieningen

Standaard 11 Materiële voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding wordt verzorgd in Almere, Amsterdam, Arnhem, Breda, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht en Zwolle. De student kan per module een locatie kiezen. Hogeschool NCOI heeft vier eigen opleidingslocaties in Amsterdam, Rotterdam en twee in Utrecht die in 2012 door de jury van 'Trainingslocatie van het jaar' zijn uitgeroepen tot beste trainingslocaties van Nederland. De locaties beschikken over leslokalen met whiteboard, beamer, aansluiting voor laptops en internverbinding. Andere opleidingslocaties die de opleiding huurt hebben minimaal dezelfde faciliteiten. In module evaluaties worden de locaties van de opleiding gemiddeld met een 7,5 beoordeeld. In de onderwijsevaluaties ziet het panel een aantal keren klachten over enkele opleidingslocaties terug, zoals te kleine ruimtes, te warm of koud of beperkte parkeermogelijkheden. Hogeschool NCOI beschikt in Hilversum over een bibliotheek voor medewerkers en freelance professionals. Studenten kunnen lid worden van een (universiteits)bibliotheek naar keuze en de kosten hiervoor bij de opleiding declareren. Naast fysieke opleidingslocaties maakt de opleiding gebruik van de digitale leeromgeving E-connect voor informatievoorziening en online leren. Het panel is positief over de inhoud, functies en gebruiksvriendelijkheid van de digitale leeromgeving E-connect. De voorzieningen op de opleidingslocaties vindt het panel adequaat.

Overwegingen en conclusie

Het panel beoordeelt de materiële voorzieningen als adequaat en is positief over de digitale leeromgeving E-connect.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 12 Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Begeleiding

De student krijgt tijdens de opleiding begeleiding van docenten, een studieadviseur (studieloopbaanbegeleiding), een portfoliobegeleider, een praktijkbegeleider (vanuit het werkveld) en een scriptiebegeleider (afstuderen). Het panel heeft studenten en docenten

expliciet gevraagd naar de afstemming tussen de verschillende begeleidingsvormen. Docenten vertellen dat de verschillende begeleiders de studenten gevarieerd maar op elkaar afgestemd begeleiden, coachen en feedback geven. Studenten geven aan dat het voor hen duidelijk is welke begeleiders welk type begeleiding geven en van wie ze wanneer en waarover feedback krijgen. Ook geven studenten aan dat zij de begeleiding in de modules inhoudelijk waardevol vinden. Ten aanzien van de scriptie heeft de commissie vastgesteld dat de feedback en begeleiding soms te beperkt waren, waardoor studenten achteraf, bij de beoordeling, teleurgesteld werden.

Informatievoorziening

Studenten ontvangen praktische en inhoudelijke informatie via E-connect. In de rapportage uit 2012 van de Inspectie van het onderwijs naar verkorte opleidingstrajecten is gebleken dat de informatievoorziening van de opleiding onvoldoende was en niet aan de wettelijke eisen voldeed. Begin 2013 is er een aantal verbetermaatregelen genomen zoals een aangescherpte OER en de professionalisering van de procedure voor vrijstellingen. Uit de onderwijsevaluaties en gesprekken met studenten blijkt dat studenten ten tijde van de visitatie en de maanden daaraan voorafgaand tevreden zijn over de informatievoorziening. Het panel vindt de informatievoorziening adequaat.

Overwegingen en conclusie

Op basis van de bestudeerde documenten en gevoerde gesprekken is het panel ervan overtuigd dat de begeleiding van studenten bijdraagt aan de studievoortgang en in het algemeen aansluit op de behoeften van de studenten. De informatievoorziening is adequaat.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Kwaliteitszorg

Standaard 13 Evaluatie resultaten

<i>De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.</i>

Bevindingen

Kwaliteitszorg

De opleidingsmanager is integraal verantwoordelijk voor de opleidingskwaliteit. Er zijn kwaliteitsmanagers binnen NCOI beschikbaar die de opleidingsmanager ondersteunen bij de kwaliteitsbewaking of -verbetering. Het panel ziet dat de pdca-cyclus voor verbetermaatregelen op opleidingsniveau wordt rondgemaakt. Hogeschool NCOI is ISO-gecertificeerd. Het panel heeft gezien dat het ISO-handboek van NCOI van hoge kwaliteit is en het rapport van het ISO bovengemiddeld positief is over de kwaliteitszorg van NCOI.

Het panel is onder de indruk van de consistentie waarmee de hogeschool de managementprocessen heeft beschreven in het ISO-handboek en andere kwaliteitsdocumenten. Ook stelt het panel vast dat Hogeschool NCOI interne en externe (NVAO) audits inzet om de kwaliteit te verbeteren.

Streefdoelen en onderwijsevaluaties

Voor 2013 zijn toetsbare streefdoelen bepaald die zijn vertaald in kritische prestatie-indicatoren voor iedere afdeling en medewerker. Daarnaast zijn er streefdoelen gesteld voor studenttevredenheid, die getoetst worden in onderwijsevaluaties op een schaal van 1 tot 10. Voorbeelden zijn streefdoelen van gemiddeld een 8,0 voor dienstverlening, een 8,0 voor de organisatie van toetsen, een 7,0 voor studiemateriaal en een 7,5 voor leslocaties. Het meest opvallende streefdoel is dat docenten gemiddeld een 8,0 dienen te behalen (zie standaard 8). De onderwijsevaluatie gebeurt mondeling in studentenpanels en lesbezoeken. Daarnaast wordt elke module na de tweede en laatste les digitaal geëvalueerd. Het panel vindt de onderwijsevaluaties geschikt voor kwaliteitsverbetering.

Overwegingen en conclusie

De opleidingsprocessen en de methoden voor kwaliteitszorg staan goed beschreven in het ISO-handboek en andere kwaliteitsdocumenten. Er zijn ruim voldoende toetsbare streefdoelen geformuleerd. De onderwijsevaluaties worden frequent uitgevoerd en zijn geschikt voor kwaliteitsverbetering.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 14 Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

Verbetermaatregelen

Opvallende resultaten van de evaluaties, kengetallen, complimenten en klachten worden maandelijks besproken in het afdelingsoverleg van de opleiding. Op basis hiervan formuleert de opleidingsmanager verbetermaatregelen. De opleidingsmanager houdt deze bij in een verbetermatrix, die voor vaste medewerkers inzichtelijk is. Verbetermaatregelen op modulenniveau worden geregistreerd in het administratiesysteem Olympus.

Verbetermaatregelen worden uitgevoerd door de opleidingsmanager (curriculum, studiemateriaal, examens), afdeling docentenmanagement (kwaliteit van docenten) en afdeling locatiemanagement (kwaliteit van locaties). De opleidingsmanager bespreekt inhoudelijke verbetermaatregelen in vakgroepen en voert deze samen met de kerndocent uit. Het panel ziet dat evaluaties leiden tot passende verbetermaatregelen. Het panel vindt de verbetermaatregelen en de stand van zaken van de verbetermaatregelen echter niet

voldoende SMART geformuleerd. Er wordt niet altijd een concrete deadline genoemd en er staat vaak 'ongoing' bij de stand van zaken.

Verbetermaatregelen sinds vorige visitatie

De vorige visitatie heeft tot een aantal aanbevelingen voor verbetermaatregelen geleid. Het betreft de te geringe aandacht voor de internationale dimensie in de opleiding, een eventuele dubbele honorering van werkervaring, de studeerbaarheid, de eventueel beperkte breedte van de vakervaring van zzp-docenten en het ontbreken van een bibliotheekvoorziening. Het panel heeft tijdens de visitatie specifiek op deze punten gelet. Naar de mening van het panel heeft de opleiding grotendeels voldoende verbetermaatregelen genomen op deze punten. Hierbij komt het panel tot de conclusie dat er geen dubbele honorering plaatsvindt van werkervaring, de opleiding studeerbaar is, de docenten voldoende brede vakervaring hebben en de opleiding het lidmaatschap bij een (universiteits)bibliotheek vergoedt. De aandacht voor internationalisering verdient nog versterking.

Overwegingen en conclusie

De verbeteracties worden geformuleerd op basis van verschillende evaluaties en inzichtelijk gemaakt in een verbetermatrix of het systeem Olympus. De verbeteracties kunnen meer SMART geformuleerd worden. Er zijn met succes verbetermaatregelen ingezet op bijna alle zorgpunten uit het vorige accreditatiebesluit.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

Het panel constateert dat de Werkveldcommissie, Examencommissie, studenten, docenten en vaste medewerkers ieder voor hun terrein voldoende zijn betrokken bij het verbeteren van de opleiding en voldoende op de hoogte worden gesteld van verbetermaatregelen. Via de kerndocent worden docenten bijvoorbeeld betrokken bij verbetermaatregelen. Studenten vinden dat er snel en adequaat op negatieve evaluaties of klachten wordt gereageerd en zien resultaat van hun inbreng. De opleiding heeft geen Opleidingscommissie en is voornemens om een opleidingsvertegenwoordiging van studenten in te richten per september 2013.

Overwegingen en conclusie

De verschillende partijen die met de opleiding te maken hebben worden actief betrokken bij de interne kwaliteitszorg.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De studenten sluiten elke module af met een schriftelijk of mondeling examen of een module-opdracht dan wel een combinatie hiervan. Per module moet(en) altijd een of meer portfolio-opdrachten in het portfolio worden opgenomen. Het panel heeft een groot aantal toetsen ingezien en stelt vast dat de toetsen aansluiten op de leerdoelen en aan de gangbare kwaliteitseisen voldoen. Het panel meent dat het aanstellen van aparte toetsontwikkelaars tot de beoogde kwaliteitsslag heeft geleid en kan zich vinden in de beoordelingen die gegeven zijn.

Het panel is redelijk positief over de eindtoetsen per fase. Ze stimuleren de studenten om de leerstof uit de voorafgaande modules te integreren. Ook het werken met een portfolio dat studenten gedurende de hele opleiding opbouwen, draagt bij aan een versterking van de integratie van de leerresultaten. Studenten moeten in hun portfolio bewijzen verzamelen waarmee ze aantonen dat ze de eindkwalificatie op het vereiste niveau beheersen. Twee maal tijdens de opleiding (in fase twee en fase vier) wordt van hen ook een reflectieverslag verwacht waarin ze hun visie geven op het beroep, hun eigen rol daarin en hoe ze zich verder willen ontwikkelen. Het panel vindt dat het portfolio zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld tot een nuttig instrument.

In de afsluitende scriptie moeten studenten laten zien dat ze zelfstandig een adviesopdracht met daarbinnen een veldonderzoek kunnen opzetten en uitvoeren. Dit moet leiden tot een concreet advies met een voorstel voor implementatie. Op basis van het veldonderzoek moet de student komen tot een onafhankelijk oordeel waaruit concrete aanbevelingen volgen. De docenten benadrukten tegenover het panel dat het accent bij de beoordeling van de eindschrijft op het onderzoeksdeel ligt. Gezien de gekozen profilering van de opleiding is onderzoek wel belangrijk, maar verdient het adviesgedeelte meer aandacht. Organisaties hebben met name interesse in wat er met de uitkomsten van het onderzoek concreet gedaan kan worden.

Voor de beoordeling gebruiken de beoordelaars een formulier waarin ze per criterium hun score toekennen. De criteria betreffen 1. de aansluiting op de algemene leerdoelen, 2. de keuze van het onderwerp en afbakening van de opdracht, 3. de structuur en opbouw van de opdracht en onderzoeksmethoden, 4. het gebruik van literatuur en analyse/interpretatie vanuit de theorie, 5. de praktijkgerichtheid, 6. de conclusies, aanbevelingen en reflectie en 7.

de algehele verzorging en leesbaarheid. De criteria hebben verschillende gewichten, waarbij het accent ligt op het eerste en vierde criterium. De beoordelaars sturen hun oordeel onafhankelijk van elkaar naar het examenbureau. Bij een groot verschil of een onvoldoende wordt de scriptie door een derde beoordelaar gelezen.

De scriptiebegeleiders en -beoordelaars gaven aan dat er regelmatig zogenoemde kalibreersessies worden gehouden om onderling tot een gelijke interpretatie van de normen te komen. Het panel vindt dit een zinvolle activiteit die voortzetting verdient.

De hogeschool NCOI heeft een centrale examencommissie waaronder acht examencommissies werkzaam zijn voor samenhangende domeinen. Voor de bacheloropleiding Communicatie is dat de examencommissie van het domein personeel en communicatie. De examencommissies bestaan uit een combinatie van interne en externe leden. De centrale examencommissie is begin 2012 gestart met haar werkzaamheden en is begonnen aan wat ze 'de voorkant' noemt: het vaststellen van een regeling voor de examencommissie (werkwijze van de commissie, leidraad voor het examenbureau, fraude- en plagiaatbeleid) en een Onderwijs- en examenregeling. Er loopt een aantal projecten om de kwaliteit van de toetsing te borgen, gericht op de interne curriculumconsistentie, inhoud en niveau van de leerdoelen, het eindkwalificatieniveau en de daarbij behorende beheersingsindicatoren en tot slot de concrete toetsing. De volgende stap, die momenteel gezet wordt, gaat om 'de achterkant', de controle op de kwaliteit van de examens en de eindscripties. Hiertoe zal de examencommissie steekproeven nemen van de gemaakte toetsen en scripties. Op dit moment is er al een systeem in werking waarbij ongeveer een maand na een toetsperiode de toetsresultaten worden geanalyseerd en eventuele klachten worden besproken. Het panel stelt vast dat de examencommissie weliswaar wat laat is gestart, maar inmiddels haar rol stevig heeft opgepakt.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Sinds de start van de opleiding in 2006 zijn er nog maar twaalf studenten afgestudeerd. Het panel heeft de scripties van al deze studenten gelezen en beoordeeld en stelt vast dat het instemt met de gegeven beoordelingen. Alle scripties voldoen aan het minimumniveau voor een hbo-bachelor.

Desondanks viel bij het lezen van de scripties wel een aantal tekortkomingen op die zich vooral bij de net-voldoende scripties voordoen. De hoeveelheid literatuur die gebruikt is voor het onderzoek is vaak beperkt en de literatuur wordt niet altijd verbonden met het uitgevoerde onderzoek en de resultaten daarvan. In een aantal gevallen is probleemstelling niet helder geformuleerd, maar gaat het meer om een probleemomschrijving. Ook komt het voor dat de probleemomschrijving meer een organisatie- dan een communicatieprobleem betreft. Er wordt geen communicatievraag afgeleid uit de organisatievraag. De doelstellingen worden zelden SMART geformuleerd. Niet alle scripties laten de juiste taal- en rapportagevaardigheid zien. Behalve spellingfouten kwam het panel tegen dat de student kennelijk niet goed op de hoogte is van het verschil tussen voorwoord, samenvatting en inleiding.

Ook bij de betere scripties vond het panel het opvallend dat er weinig aandacht werd besteed aan het concrete advies. De aanbevelingen waarmee de scripties eindigen zijn vaak niet meer dan een aantal bullets met algemene adviezen zonder nadere uitwerking (bijvoorbeeld: 'stel een communicatieplan op') en hadden ook zonder het onderzoek geformuleerd kunnen worden. Het panel is van oordeel dat, ook gezien de gekozen profilering van de opleiding, de aanbevelingen en adviezen meer om het lijf moeten hebben en dat er een betere koppeling nodig is tussen het theoretische kader en de aanbevelingen.

In de scriptiehandleiding voor de studenten wordt benadrukt dat zij deze activiteit zelfstandig uitvoeren. Nadat het scriptievoorstel is ingediend en door de begeleidende docent is goedgekeurd, eventueel na een aantal verbeterlagen, wordt van de studenten verwacht dat ze alle beslissingen (over te raadplegen literatuur en de opzet en uitvoering van het onderzoek) zelf nemen. Aan het begin maakt de student werkafspraken met de begeleider. Elke student heeft een contacturenbudget waarbinnen een beroep op de docent kan worden gedaan. De scriptie moet voor een bepaalde deadline worden ingeleverd. De scriptiebegeleiders en -beoordelaars lieten het panel weten dat door de deadline het adviesdeel van de scriptie vaak in de knel komt, mede omdat studenten dit een moeilijk onderdeel vinden. Het panel vindt het passend dat de opleiding een grote zelfstandigheid van de studenten verwacht, maar is van oordeel dat het tot de verantwoordelijkheid van de opleiding en de docenten hoort de studenten tot een zo hoog mogelijk niveau te brengen. Ook zou een student niet aan het onderzoek mogen beginnen als de probleemstelling onvoldoende is, omdat een goed product dan bij voorbaat onmogelijk is.

Het panel heeft gesproken met een aantal studenten in de afstudeerfase en alumni. Zij gaven aan dat ze in praktijk kunnen brengen wat ze in de opleiding geleerd hebben en dat ze blij zijn met de keuze voor deze opleiding. Een aantal gaf ook expliciet aan dat hun opdrachtgever gebruik heeft gemaakt van de uitkomsten van hun scriptieonderzoek.

Overwegingen en conclusie

Op basis van de verschaft informatie en de gesprekken tijdens het bezoek concludeert het panel dat er sprake is van een adequaat systeem van toetsing en van borging van de toetskwaliteit. Zoals hierboven al vermeld is het panel van oordeel dat de examencommissie haar rol goed vervult. Het panel beveelt aan op de ingeslagen weg verder te gaan en de voornemens om de kwaliteit van toetsen en scripties ook achteraf te controleren op korte termijn uit te voeren.

Het panel is positief over het gebruik van de diverse toetsvormen en daarbij ook over het portfolio. Deze sluiten aan bij de specifieke situatie van de doelgroep van de opleiding en bevorderen de integratie van theorie en praktijk zodat de afgestudeerde op het beoogde niveau van een hbo-bachelor kan functioneren. Op dit moment is het portfolio een verzameling van werkstukken en opdrachten, uitsluitend bedoeld voor de student om zijn/haar voortgang te laten zien aan de beoordelaars. Het panel geeft de opleiding in overweging te bezien of het portfolio - in aangepaste vorm - ook benut kan worden voor een breder communicatief doel en ingezet kan worden door de student om zich te presenteren aan anderen.

Het panel stelt vast dat de visie op de eindschrijfties en de beoordeling ervan nog in ontwikkeling is. Uit de gesprekken met de studenten en alumni maakt het panel op dat de scriptie-eisen en de bijbehorende workshops de laatste jaren al behoorlijk zijn verbeterd. De beoordelaars gebruiken een vaststaand beoordelingsformulier maar dit biedt op zichzelf nog onvoldoende houvast. Het formulier kan nog nader worden uitgewerkt en de kalibreersessies om tot onderling vergelijkbare normering te komen moeten naar het oordeel van het panel zeker voortgezet worden. Aanvullend dient de examencommissie haar controlerende rol op te pakken. Dit alles dient echter gebaseerd te zijn op een eenduidige visie op de eindschrijftie en wat de student er in moet laten zien. Het panel adviseert deze visieontwikkeling en gedachtewisseling over normering te voeren in het bredere verband van hbo-onderwijs, omdat ook andere hogescholen met deze vragen bezig zijn. Het LOCO zou een goed gremium voor deze uitwisseling zijn.

Om de kwaliteit van de eindschrijfties te verhogen adviseert het panel dat met elke student een aantal go/no go-momenten wordt afgesproken nadat het scriptievoorstel is goedgekeurd of dat het scriptievoorstel pas wordt goedgekeurd als er sprake is van een adequate probleemstelling en een uitgewerkte onderzoeksopzet. De begeleidende docent hoort studenten duidelijk te maken dat de adviezen die uit het onderzoek voortkomen, uitgewerkt dienen te worden. Deze eis staat - terecht volgens het panel - expliciet in de studenteninstructie voor de hbo-bachelorschrijftie genoemd, maar wordt kennelijk niet consequent gehandhaafd.

Verder beveelt het panel aan alle schrijfties aan een ontvankelijkheidstoets te onderwerpen voordat ze beoordeeld worden. Op die manier kan getoetst worden of is voldaan aan de formele voorwaarden (bijvoorbeeld aantal pagina's of woorden, minimale eisen ten aanzien van de literatuurlijst) en aan een aantal rapportagevereisten (heldere indeling, taalgebruik, juist gebruik van voorwoord, inleiding en samenvatting, et cetera).

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel (geldt voor alle locaties)	
	duaal	deeltijd
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 5 Instroom</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 7 Duur</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	goed	goed
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	voldoende	voldoende

Overwegingen en conclusie

Weging van de oordelen op de zestien standaarden op basis van de motivering bij de standaarden en volgens de beslisregels van NVAO:

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 16 als onvoldoende beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als goed worden beoordeeld.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als excellent worden beoordeeld.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Communicatie (duaal en deeltijd) als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

1. Het panel adviseert de instelling om aansluiting te zoeken bij het LOCO (Landelijk overleg van communicatieopleidingen) en dat gremium te benutten om de doelstellingen van de opleiding en de eisen aan de eindscriptie explicieter te ijken aan vergelijkbare opleidingen in Nederland. Ook een internationale benchmark is gewenst.
2. Ook de visie op communicatie kan verder uitgewerkt worden en zou herkenbaarder in het programma naar voren moeten komen.
3. Het panel beveelt de opleiding aan meer aandacht te besteden aan internationalisering, inclusief de culturele aspecten hiervan.
4. Naar het oordeel van het panel dient de verticale onderzoeksleerlijn in het programma beter geëxpliciteerd te worden en dient er meer aandacht besteed te worden aan nieuwe online onderzoeksmethoden.
5. Het panel adviseert in de opleiding scherper te letten op een juist gebruik van de Nederlandse taal en van gangbare rapportagevaardigheden.
6. Naar het oordeel van het panel dient de begeleiding bij de eindscriptie geïntensiveerd te worden om te voorkomen dat studenten op basis van een onheldere probleemstelling aan hun onderzoek beginnen en om te zorgen dat het onderzoek uitmondt in duidelijke adviezen en uitgewerkte aanbevelingen.
7. Het panel adviseert een ontvankelijkheidstoets in te voeren voordat de scriptie voor beoordeling in aanmerking komt. Het panel adviseert het beoordelingsprotocol aan te scherpen.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding HBO Bachelor Communicatie

Eindkwalificaties

Hieronder een overzicht van de eindkwalificaties van de HBO Bachelor Communicatie. De eindkwalificaties zijn gebaseerd op het beroepsniveau profiel van Logeion en het advies van de werkveldvertegenwoordiging (werkveldcommissie). De eindkwalificaties zijn uitgewerkt in beheersingsindicatoren (zichtbaar, beoordeelbaar gedrag).

1 Onderzoeken

De student doet op een methodologische wijze praktijkgericht onderzoek naar communicatievraagstukken. Hij zet onderzoek zelfstandig op, voert het uit, analyseert de uitkomsten en rapporteert de onderzoeksresultaten

1.1 Omschrijving

Onderzoek vormt de basis van communicatievraagstukken. Om deze vraagstukken op te lossen, moet de student eerst kennis verzamelen over de omgeving en de context waarbinnen gecommuniceerd wordt. Om deze kennis te verzamelen, kan de student onderzoeken opzetten, relevante bronnen zoeken en gebruiken, kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden gebruiken, en deze resultaten analyseren en presentabel maken.

1.2 Beheersingsindicatoren:

- De student doorloopt aan de hand van een communicatieprobleem zelfstandig de onderzoekscyclus.
- De student selecteert op basis van de probleemstelling, onderzoeksvragen en deelvragen, onderzoeksmethoden en -technieken en werkt deze uit in een passende onderzoeksopzet.
- De student voert onderzoeksopzetten uit en verantwoordt de gebruikte methoden en technieken.
- De student analyseert de onderzoeksresultaten en reflecteert op het onderzoeksproces en het onderzoeksresultaat.

2 Adviseren

De student adviseert over mogelijke oplossingen van communicatievraagstukken binnen organisaties. In zijn advies betreft hij de inzet van mensen, middelen en de wijze van implementatie.

2.1 Omschrijving

De student doet voorstellen over de communicatie voor een effectieve communicatiestrategie van een organisatie zonder direct invloed op de uitvoering en besluitvorming te hebben. De student kan adviesprocessen met betrekking tot communicatievraagstukken inzetten en sturen. Hij motiveert en argumenteert zijn adviezen zodanig om daarmee de implementatie en uitvoering van de aanbevelingen te bevorderen.

De advisering richt zich op de aanpassing en uitvoering van communicatie of op implementatie, zowel binnen als buiten de organisatie.

2.2 Beheersingsindicatoren:

- De student brengt vanuit probleem- en vraagstelling een professioneel, effectief en te implementeren advies uit, rekening houdend met knelpunten, kansen en bedreigingen.
- De student leeft zich in de vraag en verwachtingen van de opdrachtgever in en gaat op een bewuste manier om met belang, invloed en bevoegdheden en waarden en normen van anderen, binnen en buiten de organisatie.
- De student kiest afhankelijk van het vraagstuk, het moment, de context en de gesprekspartner, de juiste toon, stijl en argumenten en beargumenteert op heldere wijze standpunten en ideeën.
- De student creëert en bewaakt draagvlak voor het advies.

3 Creëren

De student creëert op basis van de vraag van de opdrachtgever communicatiemiddelen en media

3.1 Omschrijving

De student gebruikt altijd communicatiemiddelen en -media om de boodschap te dragen en over te brengen. Kennis en kunde van de verschillende productieprocessen van communicatiemiddelen is belangrijk. De student hoeft niet alle technieken zelf te beheersen, maar heeft inzicht in de mogelijkheden en onmogelijkheden van gekozen communicatiemiddelen en media en weet creatieve oplossingen omtrent de inzet van middelen en media aan te dragen. In het creatieproces is conceptontwikkeling (communicatieconcepten, reclameconcepten, designmanagement, brandmanagement) een belangrijk onderdeel.

3.2 Beheersingsindicatoren:

- De student ontwikkelt op basis van onderzoek een concept, vertaalt deze naar en maakt deze geschikt voor verschillende media.
- De student bedenkt in een creatief proces authentieke en onderscheidende (totaal)oplossingen voor vragen, ideeën en problemen.
- De student geeft in een creatief proces van denken, visualiseren en reflecteren vorm en inhoud aan een concept.
- De student benut de toepassingsmogelijkheden van mondelinge, schriftelijke, audiovisuele en digitale communicatiemiddelen met betrekking tot productie, vormgeving en verspreiding.

4 Organiseren

De student vertaalt een communicatieconcept in een geheel van communicatiemiddelen en -activiteiten en kan deze (laten) uitvoeren.

4.1 Omschrijving

Op basis van specifieke issues wordt invulling gegeven aan het communicatieconcept. Met het organiseren van communicatie worden concepten vertaald en uitgevoerd in concrete instrumenten als communicatiemiddelen, bijeenkomsten en belevenissen. Dit is het zichtbaar en tastbaar maken van de communicatie.

4.2 Beheersingsindicatoren:

- De student ontwerpt en organiseert communicatiemiddelen en –activiteiten en houdt daarbij rekening met organisatorische randvoorwaarden en de gewenste communicatiedoelstellingen.
- De student coördineert op inhoud communicatieprojecten en –werkzaamheden en houdt overzicht over de kwaliteit van de uitvoering.
- De student zet zelfstandig kleinschalige communicatietrajecten uit.
- De student zet op het juiste moment de juiste middelen in om effectief aandacht voor de organisatie te genereren.

5 Managen

De student geeft vorm aan een communicatieplan, voert deze uit en managet het communicatieproject en -proces.

5.1 Omschrijving

De student heeft kennis van het optimaal beheersen en organiseren van geld, tijd en menskracht om de communicatieprojecten tot een goed einde te brengen en daarmee het gewenste resultaat te bewerkstelligen. Voor de uitvoering en begeleiding van communicatieprojecten is kennis van projectmanagement, van planning en control en een basiskennis van financieel management, zoals budgettering en begroting nodig.

5.2 Beheersingsindicatoren:

- De student ontwikkelt communicatieplannen voor communicatievraagstukken en -projecten, binnen gegeven communicatiebeleidskaders, deelaspecten en/of projectplannen.
- De student wijst toe, organiseert en managet mensen en middelen op basis van (project)plannen. Hij houdt overzicht, bewaakt de voortgang en brengt structuur aan in eigen en andermans werk.
- De student evalueert de uitvoering van communicatieprojecten, stuurt deze tussentijds bij en doet voorstellen tot verbetering van de (project)organisatie en het (project)proces.

6 Sociaal en communicatief

De student communiceert professioneel met alle niveaus binnen en buiten de organisatie en werkt samen in een multi- en interdisciplinaire beroepsomgeving.

6.1 Omschrijving

Samenwerken is een belangrijk onderdeel in de dagelijkse beroepspraktijk voor de communicatieprofessional. De communicatieprofessional denkt vanuit een communicatieperspectief actief mee over doelen en inrichting van de organisatie. Hij werkt multi- en interdisciplinair, is klantgericht en collegiaal. Daarnaast communiceert de student effectief en in de bedrijfstaal. Daarbij hoort een uitstekende beheersing van de Nederlandse taal. De student kan deze kennis, vaardigheden en houding inzetten in een internationale en interculturele context.

6.2 Beheersingsindicatoren:

- De student kan samenwerken in een multi- en interdisciplinaire beroepsomgeving.
- De student werkt in uiteenlopende situaties met verschillende (externe) doel- en publieksgroepen met oog voor verhoudingen, sfeer en posities.
- De student communiceert met alle (interne) niveaus, effectief en in de gangbare bedrijfstaal, in correct Nederlands.
- De student ontwikkelt, benut en onderhoudt een duurzaam relatienetwerk met voor de organisatie relevante vertegenwoordigers.

7 Professionaliseren

De student ontwikkelt op basis van reflectie het eigen beroepsmatig handelen en hij draagt bij aan de positionering en profilering van het communicatiedomein.

7.1 Omschrijving

Het communicatievakgebied is constant in beweging. Om de veranderingen en ontwikkelingen op het gebied van communicatie bij te houden, stuurt en regelt de student zijn eigen ontwikkeling. De student is initiatiefrijk, zelfstandig en stelt zich flexibel op. De student is kritisch op zichzelf en neemt verantwoordelijkheid voor zijn eigen rol en optreden teneinde zijn professioneel handelen te vergroten.

7.2 Beheersingsindicatoren:

- De student ontwikkelt en verantwoordt het eigen beroepsmatig handelen.
- De student draagt bij aan de positionering van communicatie binnen de organisatie.
- De student handelt vanuit kennis van de maatschappelijke, politieke en sociaal-culturele omgeving.
- De student kan zijn handelen ethisch verantwoorden en werkt vanuit communicatiebranche specifieke normen en waarden en wet- en regelgeving.
- De student reflecteert op de uitoefening van de eigen posities, rollen en taken en de actuele discussie in het communicatievakgebied en verbindt hieraan consequenties.

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma studiejaar 2013-2014

HBO Bachelor Communicatie					
Praktijkprogramma/beroepscompetentieontwikkeling	Onderwijseenheid	EC	Toetsvorm ¹		
<p>Eindkwalificaties:</p> <ol style="list-style-type: none"> <u>Onderzoeken:</u> De student doet op een methodologische wijze praktijkgericht onderzoek naar communicatievraagstukken. Hij zet onderzoek zelfstandig op, voert het uit, analyseert de uitkomsten en rapporteert de onderzoeksresultaten <u>Adviseren:</u> De student adviseert over mogelijke oplossingen van communicatievraagstukken binnen organisaties. In zijn advies betreft hij de inzet van mensen, middelen en de wijze van implementatie. <u>Creëren:</u> De student creëert op basis van de vraag van de opdrachtgever communicatiemiddelen en media <u>Organiseren:</u> De student vertaalt een communicatieconcept in een geheel van communicatiemiddelen en -activiteiten en kan deze (laten) uitvoeren. <u>Managen:</u> De student geeft vorm aan een communicatieplan, voert deze uit en managet het communicatieproject en -proces. <u>Sociaal en communicatief:</u> De student communiceert professioneel met alle niveaus binnen en buiten de organisatie en werkt samen in een multi- en interdisciplinaire beroepsomgeving. <u>Professionaliseren:</u> De student ontwikkelt op basis van reflectie het eigen beroepsmatig handelen en hij draagt bij aan de positionering en profilering van het communicatiedomein. 	Jaar/fase 1	Bedrijfscommunicatie	6 2	MO PO	Eindopdracht fase 1
		Marketingcommunicatie	6 2	MO PO	
		Corporate communicatie	6 2	MO PO	
		Management en Organisatie	6 2	SE PO	
		Interne communicatie	6 2	MO PO	
		Online communicatie	6 2	SE PO	
	Jaar/fase 2	Public relations en mediarelaties	6 2	SE PO	Eindopdracht fase 2
		Projectmanagement	6 2	MO PO	
		Social media	6 2	MO PO	
		Strategisch communicatiemanagement	9	SE	
		Strategisch management	3	PO	
			9 3	MO PO	
	Jaar/fase 3	Effectief communiceren en beïnvloeden	9	ME	
			3	PO	
		Adviesvaardigheden	9	MO	
			3	PO	
		Minor ²	18	MO/ME	
		6	PO		
	Jaar/fase 1	6 EC			
	Jaar/fase 2	6 EC			
	Jaar/fase 3	12 EC			
Jaar/fase 4	30 EC				
Jaar/fase 4 (afstudeerfase)		30	Scriptie en verdediging		
Totaal EC		240	54 Portfoliobeoordeling assessment		

¹ Uitleg gebruikte afkortingen: SE: schriftelijk examen; MO: moduleopdracht; ME: mondeling examen; PO: praktijkopdrachten (in kader van praktijkprogramma/beroepscompetentieontwikkeling)

² Minors zijn: Interne en Concerncommunicatie-B, Marketingcommunicatie-B, Journalistiek, Digitale Communicatie, Schriftelijke communicatie en redactie, Creatieve Communicatie, Informatiemanagement, Bedrijfpsychologie, Projectmanagement en Webredacteur.

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

De heer drs. R.J.A. Schoen, voorzitter

De heer Schoen is ingezet als panellid vanwege zijn domeindeskundigheid, zijn internationale deskundigheid, zijn onderwijsdeskundigheid en zijn auditdeskundigheid. Over internationale deskundigheid beschikt de heer Schoen door zijn opleiding en zijn ruime werkervaring op internationaal terrein. Door zijn ruim 20 jarige ervaring als specialist op het gebied van internationale communicatie, media, (overheids-)voorlichting en inspraak, communicatiestrategie-ontwikkeling, communicatieplanning en mediaplanning heeft de heer Schoen ruime werkvelddeskundigheid. Daarnaast beschikt hij over onderwijsdeskundigheid door zijn ervaring als gastdocent Internationale Communicatie bij Hogeschool Windesheim en Haagse Hogeschool. Hij is tevens lid van de Werkveldcommissie Communicatie (vt en dt) van de Haagse Hogeschool. Door zijn medewerking aan verschillende visitatiepanelen beschikt de heer Schoen tevens over auditdeskundigheid. Voor deze visitatie heeft hij onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1984 – 1987 Universiteit van Amsterdam; MA Communicatiewetenschappen

1981 – 1984 R.U. Leiden; kandidaatsexamen niet westerse sociologie

Werkervaring:

1991 – heden Oprichter/Algemeen directeur SPAN Consultants (www.span.nl); middelgroot internationaal adviesbureau gericht op projecten op het gebied van communicatie, goed bestuur en onderwijs in meer dan 50 verschillende landen, waaronder Indonesië, Vietnam, Thailand, Filippijnen en China

1987 – 1991 CMC Communicatie Management Consultants, een adviesbureau op het gebied van communicatie management werkzaam voor opdrachtgevers uit nationale, provinciale en lokale overheid en het bedrijfsleven

1978 – 1985 (part time) scriptwriter & productieleider Van Gelder Filmproducties

1976 – 1979 Assistent milieu onderzoek Bureau Waardenburg

Diversen:

Lid Commission Education and Communication IUCN World Conservation Union

Lid World Commission Protected Areas IUCN/World Conservation Union

Logeion, Beroepsvereniging voor communicatie; lid commissie buitenland

Lid Werkveld commissie Internationaal Communicatie Management; Haagse Hogeschool

De heer drs. W.J. Michels

De heer Michels is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van communicatie. De heer Michels is eigenaar van Michels Communicatie, werkt als docent communicatie aan Fontys Hogescholen en Open Universiteit Nederland en is docent en examinerator aan SRM Marketing- & Communicatieopleidingen. Hij is medeoprichter van Instituut voor Multimedia Design aan Fontys Hogescholen en heeft enkele minoren ontwikkeld. De heer Michels is met zijn communicatiebureau Michels Communicatie verbonden aan Centrum voor de Ontwikkeling van het Creatief Denken in België. Hij geeft tevens veel lezingen en workshops in creatief denken en strategie. De heer Michels heeft meerdere communicatieboeken voor het HBO op zijn naam staan. Voor deze visitatie heeft de heer Michels onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

Heden Cursussen, waaronder masterclass Social Media in 2013
2006 Gecertificeerd deskundige COCD creatief denken
1996-1998 NGPR A en B
1986 Doctoraal Nederlandse Taal- en letterkunde

Werkervaring:

2006 – heden Docent en examinator - SRM Marketing- & Communicatieopleidingen
1986 – heden Docent Communicatie – Open Universiteit Nederland
1986 – heden Docent Communicatie - Fontys Hogescholen
1986 – heden Eigenaar - Michels Communicatie

Publicaties:

Communicatiestrategie - eerste druk 2013
Handboek communicatie - vierde druk 2013
Communicatieplanner - derde druk uit 2012
Focus op fans - eerste druk 2011
Designmanagement - vierde druk uit 2010
Brand-id - tweede druk 2010
Essentie van communicatie - eerste druk 2009

De heer drs. F.W. Dillingh

De heer Dillingh is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van communicatie en vanwege zijn onderwijservaring als hoofddocent en opleidingscoördinator van de hbo-bacheloropleiding Communicatie bij Christelijke Hogeschool Windesheim, waar hij ook voorzitter van het managementteam, begeleidingsteam, curriculumcommissie, examencommissie en van de medezeggenschapsraad was. Door zijn werkzaamheden als medevenoot van Syntax, een bureau voor communicatie beschikt hij over ruime praktijkervaring. Voor deze visitatie heeft de heer Dillingh onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1996 Executive Summercourse Corporate Communication, Erasmus Universiteit Rotterdam
1991 Doctoraal taalbeheersing/communicatie, Universiteit Utrecht
1984 Nederlands MOB
1980 Nederlands MOA
1970 Akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer

Werkervaring:

1992 – 2010 Medevenoot van Syntax, bureau voor communicatie, Zwolle
1994 – 2012 Docent communicatie, opleidingscoördinator en hoofddocent van de hbo-opleiding Communicatie, Windesheim Zwolle
1981 – 1994 Docent Nederlands en Bedrijfscommunicatie, decaan en adjunct-directeur MEAO, Zwolle
1970 – 1981 Onderwijzer lagere school, Voorburg

Overig:

Lid Hoofdbestuur sportvereniging CVS'28 te Zwolle

De heer R.J. Florentinus

De heer Florentinus is ingezet als studentlid. Hij volgt in deeltijd de hbo bacheloropleiding Small Business & Retail Management bij Saxion Hogeschool te Enschede. De heer Florentinus is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is de heer Florentinus aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2009 – 2013 Small Business & Retail Management, Saxion Enschede

2005 – 2007 Toegepaste Kunst & Techniek, Saxion Enschede (niet afgerond)

Werkervaring:

2013 – heden E-commerce Manager, Oger Fashion BV

2007 – 2013 Manager/bedrijfsleider, Wereldhorloges BV

2006 – 2007 Algemeen medewerker, Ingenieursbureau Wendrich&CO

2005 – 2006 Callcenter medewerker, KPN

Tot 2005 Verschillende (bij)banen in horeca en administratie

Mevrouw dr. M.J.H. van der Weiden

Mevrouw Van der Weiden is ingezet als NQA-auditor. Zij heeft meer dan tien jaar ervaring met visiteren en kwaliteitszorg in alle sectoren van het hoger onderwijs (hbo en wo). Verder heeft zij twintig jaar ervaring met onderwijsmanagement en onderwijsbeleid in het mbo, hbo, wo en internationaal onderwijs. Mevrouw Van der Weiden heeft in het voorjaar van 2012 deelgenomen aan de training van de NVAO en de intervisie in december 2012. Zij is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

1978 – 1986 Rijksuniversiteit Utrecht, Klassieke taal- en letterkunde

1972 – 1978 Rijksuniversiteit Utrecht, Psychologie

Werkervaring:

2012 – heden Freelance secretaris en projectleider QANU en NQA; zelfstandig onderwijskundig adviseur (Marianne van der Weiden Onderwijsadvies)

2004 – 2012 Manager Strategie en Onderwijs bij de MBO Raad

1998 – 2004 Academic Registrar bij het Institute of Social Studies, Den Haag

1998 Hoofd bureau Procesmanagement Lerarenopleidingen bij de HBO-raad

1987 – 1998 Beleidsmedewerker Onderwijs bij de VSNU (Projectleider visitatiestelsel onderwijs, aansluiting vwo-wo)

1987 – 1991 Onderzoeker NWO bij de Katholieke Universiteit Nijmegen (Radboud Universiteit) (voorbereiding dissertatie)

1986 Onderwijsbeleidsmedewerker Subfaculteit Psychologie, Katholieke Universiteit Brabant (Tilburg University)

1981 – 1986 Onderwijskundig onderzoeker IOWO (instituut voor onderwijskundige dienstverlening), Katholieke Universiteit Nijmegen (Radboud Universiteit)

1979 – 1981 Onderwijsstimuleringsmedewerker Politicologie, Internationale Betrekkingen, Katholieke Universiteit Nijmegen (Radboud Universiteit)

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Opleidingsbeoordeling uitgebreid

HBO Bachelor Communicatie

Programma locatiebezoek maandag 17 en dinsdag 18 juni 2013

**Locatie: BCN (eigen vestiging NCOI)
Daltonlaan 100
3584 BJ UTRECHT**

Panel NQA

Dhr. drs. R.J.A. Schoen, voorzitter
Dhr. drs. W.J. Michels, lid
Dhr. drs. F.W. Dillingh, lid
Dhr. R. Florentinus, studentlid
Mevr. dr. M.J.H. van der Weiden, auditor NQA

Programma dag 1, maandag 17 juni

12:30 – 13:30 uur *Lunch en Kennismaking Panel en Opleidingsmanagement (besloten)*
13:30 – 18:30 uur *Vorbereiding en materiaalbestudering (besloten)*
13:30 – 14:00 uur *Rondleiding, introductie over hogeschool NCOI*
14:00 – 14:30 uur *Spreekuur*

Programma dag 2, dinsdag 18 juni

08:30 – 09:15 uur **Blok Inhoud I: afstuderen**
Dhr. drs. Eric Goossens, kerndocent en scriptiebegeleider
Mevr. dr. Susanne van Hoek, scriptiebegeleider
Mevr. drs. Winifred van Oudenniel, scriptiebeoordelaar
Dhr. Ing. Hans Schouten, scriptiebegeleider

09:15 – 9:30 uur *Korte pauze (besloten)*

09:30 – 10:15 uur **Blok Inhoud II: afstudeerfase**
Mevr. Angelique Cras (alumnus, 16-2-2012, Arnhem)
Mevr. Bo Rijvers (afstudeerfase, Utrecht)

Mevr. Arina Rengelink, (alumnus, 21 juni 2012, Utrecht) - telefonisch bereikbaar
Mevr. Linda Heusinkveld, (MBO niv 4, afstudeerfase, Arnhem) - telefonisch bereikbaar
Mevr. Ellis Sintnicolaas (VWO, afstudeerfase, Rotterdam) – telefonisch bereikbaar

10:15 – 10:30 uur *Korte pauze (besloten)*

- 10:30 – 11:15 uur **Blok Inhoud III: propedeuse en hoofdfase**
 Dhr. Jody Tijmens (21+, 2e fase, Amsterdam)
 Mevr. Marleen Boers (21+, 3e fase, Rotterdam)
 Mevr. Miranda Veenstra – Kamp (21+, afstudeerfase, Zwolle)
- 11:15 – 11:30 uur *Korte pauze (besloten)*
- 11:30 – 12:15 uur **Gesprek met docenten**
 Dhr. drs. Eric Goossens, (kern)docent
 Dhr. drs. René Kooyman, docent
 Dhr. Raymond van Hooft Bc, docent
 Mevr. Marjolein Bos BA, docent
 Dhr. Alex van der Weide Bc., docent
 Dhr. drs. René Kapr (docent)
 Mevr. drs. Lucie Wessels (portfoliobegeleider)
- 12:15 – 13:15 uur *Lunchpauze + overleg / extra bestuderen materiaal (besloten)*
- 13:15 – 14:00 uur **1e gesprek met opleidingsmanagement**
 Dhr. drs. Eric Pardon MMI, manager kwaliteit en erkenning
 Dhr. prof. dr. Anton Cozijnsen, directeur onderzoek en internationalisering
 Mevr. José Smit BBA, manager opleidingsmanagement
 Mevr. drs. Irma Kolkman, kwaliteitsmanager
- 14:00 – 14:15 uur *Korte pauze (besloten)*
- 14:15 – 15:00 uur **Blok Borging**
 Dhr. Justus van Ebbenhorst Tengbergen BBA, voorzitter centrale
 examencommissie, kwaliteitsmanager
 Mevr. Nienke Wirtz BA, voorzitter examencommissie domein personeel en
 communicatie, kwaliteitsmanager
 Dhr. Jan Willem Rengelink Bc, lid examencommissie domein personeel en
 communicatie
 Dhr. drs. Meüs van der Poel, lid werkveldcommissie
 Mevr. Monique Jansen, opleidingsmanager
- 15:00 – 15:30 uur *Eventuele extra gesprekken (besloten)*
- 15:30 – 17:00 uur *Beoordelingsoverleg Panel (besloten)*
- 17:00 – 17:30 uur **2e gesprek opleidingsmanagement, inclusief afronding**
 Dhr. drs. Eric Pardon MMI, manager kwaliteit en erkenning
 Dhr. Justus van Ebbenhorst Tengbergen BBA, voorzitter centrale
 examencommissie, kwaliteitsmanager
 Mevr. José Smit BBA, manager opleidingsmanagement
 Mevr. drs. Irma Kolkman, kwaliteitsmanager
 Mevr. Monique Jansen, opleidingsmanager
 Mevr. Nienke Wirtz BA, voorzitter examencommissie domein personeel en
 communicatie, kwaliteitsmanager

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Onderwerpen	Subnr.	Onderwerp	Toelichting
1 Onderwijs en examinering	1.1	Onderwijsvisie, onderwijsorganisatie en examinering	Handboek Onderwijs en Examinering
			Notitie toetsbeleid
			Overzicht tentamen- en examenmodellen
	1.2	Examencommissie (centrale en domein personeel & communicatie)	De 8 domein examencommissies vormen samen de centrale examencommissie. Onder dit punt de regeling examencommissie, notulen examencommissie domein personeel en communicatie waar de opleiding Communicatie onder valt. Eveneens verslaglegging toetscommissie. Stukken behorende bij vergadering centrale examencommissie in separate map 1.2
	1.3	Onderwijs- en Examen Regeling (OER)	Onderwijs- en examenregeling en opleidingsspecifieke bijlage
	1.4	Toelating	Toelatingsbeleid: Toelatingsprocedure Criteria werkplek/stageplek Formulieren toelating In separate map 1.4 voorbeelden van toelatingsdossiers
	1.5	Vrijstellingenbeleid HBO Bachelor	
	1.6	Specifiek vrijstellingenoverzicht behorende bij de opleiding Communicatie	In separate map 1.6 voorbeelden van vrijstellingsdossiers
	1.7	Format toetsmatrijzen	
	1.8	Selectie van schriftelijke examens incl. antwoordindicaties en toetsmatrijzen, beoordeelde module- en eindopdrachten, mondelinge examens, portfolio's en geselecteerde en voorgedragen eindschrijftjes	In diverse separate mappen 1.8
2 Onderzoek		Onderzoeksinstituut en onderzoeklijnen	

3 Personeel	3.1	HR-jaarplan	
	3.2	Organigram en functieprofielen	Functieprofielen medewerkers van de afdeling Opleidingsmanagement en freelance professionals betrokken bij de opleiding
	3.3	Professionals (freelance), werving	
	3.4	Begeleiding nieuwe freelance professionals	
	3.5	Instructie aansturing examen- en materiaalontwikkelaars	
	3.6	Informatiesessies medewerkers	
	3.7	CV's interne medewerkers en freelance professionals betrokken bij de opleiding	In separate map 3.7
	3.8	PVG verslagen en lesbezoekformulieren	
4 Voorzieningen inclusief 5 Voorzieningen voor studenten met functiebeperking		Beleidsplan voorzieningen	Zie handboek Onderwijs en Examinering, hoofdstuk 9 pagina 36 e.v.
6 Kwaliteitszorg	6.1	Beleidsplan kwaliteit	Zie Handboek Onderwijs en Examinering, hoofdstuk 8 pagina 27 e.v.
	6.2	Evaluatieformulieren student, docent, praktijkbegeleider en alumni	Zie Handboek Onderwijs en Examinering bijlage 5 pagina 50 e.v.
	6.3	Verbetermatrix 2013 e.v.	
	6.4	Handboek ISO	
	6.5	Plan van aanpak Inspectie Onderwijs verkorte opleidingen	
	6.6	Evaluaties Communicatie	Module evaluaties, zowel student als docent. Examen evaluaties. Studenttevredendheids-onderzoek en alumni enquêtes. In separate map 6.6.

7 Verslaglegging relevante commissies/ stakeholders	7.1	Werkveldcommissie (voorheen raad van advies)	
	7.2	Kernteam	
	7.3	Docenten	
	7.4	Portfoliobegeleiders	
	7.5	Scriptiebegeleiders	
	7.6	Studenten	
8 Curriculum-ontwikkeling en studiemateriaal	8.1	Beroepsprofiel	
	8.2	Landelijke documenten gebruikt bij het opstellen van het beroeps- en opleidingsprofiel	
	8.3	Programmabeschrijving fase 1 t/m 4	
	8.4	Literatuurlijst	
	8.5	Literatuur	Boeken behorende bij fases 1 t/m 4 en readers behorende bij fase 1 t/m 4 liggen ter inzage
	8.6	Modules fase 1 t/m 4 incl. minoren - Online leeromgeving (OLO)	In separate mappen
	8.7	Opleidingsportfolio online leeromgeving (OLO)	In separate map
	8.8	Onderzoeksvaardigheden: eindopdracht fase 1 en 2 en eindscriptie online leeromgeving (OLO)	Inclusief schrijfwijzer voor de student. In separate mappen
	8.9	Fictieve bedrijven	
9 Informatievoorziening	9.1	Studiegids	
	9.2	Introductieprogramma nieuwe studenten	Presentatie kick-off HBO Bachelor

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

73667
90874
92847
96247
91769
91370
83733
171899
176753
172164
94689
180355

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Communicatie

Instelling: NCOI Opleidingsgroep

Visitatiedata: 17 en 18 juni 2013

Ondergetekende:

E. PARDON

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van:

Manager Kwaliteit & Erkenningen

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum:

5-6-2013